II

(Neleģislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2021/236

(2020. gada 21. decembris),

ar ko Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251 paredzētos tehniskos standartus groza attiecībā uz laiku, kad nodrošinājuma apmaiņas nolūkā sāk piemērot konkrētas riska pārvaldības procedūras

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem ([1]) un jo īpaši tās 11. panta 15. punktu,

tā kā:

(1) Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251 ([2]) cita starpā ir noteiktas Regulas (ES) 648/2012 11. panta 3. punktā minētās riska pārvaldības procedūras, tostarp attiecībā uz nodrošinājuma līmeni un veidu un nošķiršanas sistēmu, kas finanšu darījumu partneriem ir nepieciešamas nodrošinājuma apmaiņai attiecībā uz to ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuriem tīrvērti neveic centrālais darījumu partneris. Ar Deleģēto regulu (ES) 2016/2251 tiek īstenots starptautiskais regulējums nodrošinājuma apmaiņai, par kuru pasaules līmenī ir vienojusies Bāzeles Banku uzraudzības komiteja (*BCBS*) un Starptautiskā Vērtspapīru komisiju organizācija (*IOSCO*).

(2) Lai ierobežotu savus riskus saistībā ar valūtas riska pozīcijām, daudzi darījumu partneri slēdz regulētā tirgū netirgotus ārvalstu valūtas nākotnes līgumus, par kuriem norēķinās ar fizisku piegādi, un ārvalstu valūtas mijmaiņas līgumus, par kuriem norēķinās ar fizisku piegādi. Ņemot vērā šo līgumu īpašo riska profilu un vajadzību pēc starptautiskā regulējuma konverģences, ir lietderīgi attiecināt obligāto mainīgās maržas apmaiņu tikai uz līgumiem starp sistēmiskākajiem darījumu partneriem. Būtu jāievieš pastāvīgs atbrīvojums attiecībā uz šādiem līgumiem, kas noslēgti ar darījumu partneriem, kas nav iestādes.

(3) Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251 paredzēta pakāpeniska ieviešana vairāku gadu garumā, kas atspoguļo īstenošanas grafiku, par kuru vienojušās *BCBS* un *IOSCO*. Šīs pakāpeniskās ieviešanas mērķis ir nodrošināt starptautisko konsekvenci un tādējādi līdz minimumam samazināt regulējuma arbitrāžas iespējas. Pakāpeniskās ieviešanas mērķis ir arī veicināt attiecīgo prasību samērīgu un efektīvu īstenošanu, dodot darījumu partneriem – atkarībā no darījumu partneru kategorijas, līguma veida un līguma noslēgšanas vai pārjaunošanas dienas – pietiekami daudz laika savu iekšējo sistēmu un procedūru pielāgošanai attiecīgajām prasībām. Visbeidzot, Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251 paredzētajā pakāpeniskajā ieviešanā ir ņemts vērā to prasību īstenošanas tvērums un līmenis attiecībā uz

([1]) OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.

([2]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2016/2251 (2016. gada 4. oktobris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem riska mazināšanas metodēm, kas paredzētas ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuriem tīrvērti neveic centrālais darījumu partneris (OV L 340, 15.12.2016., 9. lpp.).

nodrošinājuma apmaiņu, par ko *BCBS* un *IOSCO* vienojās attiecībā uz citām jurisdikcijām, tādējādi izvairoties no tirgus sadrumstalotības un nodrošinot visā pasaulē vienlīdzīgus konkurences apstākļus darījumu partneriem, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā. Jo īpaši Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251 ir paredzēts ilgāks laiks konkrētiem produktiem, uz kuriem citās jurisdikcijās neattiecas līdzvērtīgas maržas prasības.

(4) *BCBS* un *IOSCO* ir grozījušas savu grafiku prasību īstenošanai attiecībā uz nodrošinājuma apmaiņu, lai atbalstītu maržas prasību vienmērīgu un sakārtotu īstenošanu starptautiskā līmenī, un jo īpaši tāpēc, ka mazāki darījumu partneri nespēja ievērot sākotnēji paredzēto termiņu. Turklāt joprojām ir tādas trešās valstis, kurās dažiem produktiem nepiemēro līdzvērtīgas maržas prasības. Tāpēc minētais *BCBS* un *IOSCO* īstenošanas grafika grozījums būtu jāatspoguļo pakāpeniskajā ieviešanā, kas paredzēta Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251.

(5) Eiropas Banku iestāde, Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (kopā – EUI) ir pārraudzījušas progresu, ko darījumu partneri ir panākuši, īstenojot sākotnējās maržas prasības attiecībā uz atvasinātajiem instrumentiem, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti. EUI apzinās, ka īstenošanas pēdējā posmā sākotnējās maržas prasības lielam skaitam struktūru būs piemērojamas pirmo reizi. Lai atbalstītu maržas prasību vienmērīgu un sakārtotu īstenošanu attiecībā uz visiem *BCBS* un *IOSCO* dalībniekiem un lai izvairītos no tirgus sadrumstalotības, sākotnējās maržas prasību īstenošanas termiņš būtu jāpagarina par vēl vienu gadu darījumu partneriem, kam atvasināto instrumentu, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, nosacītā vidējā kopsumma ir no 8 miljardiem euro līdz 50 miljardiem euro.

(6) EUI ir arī pārraudzījušas Covid-19 uzliesmojuma ietekmi uz finanšu tirgiem un jo īpaši attiecībā uz būtiskajām problēmām, ko Covid-19 rada darījumu partneriem, tostarp darbinieku atrašanās vietas nosacījumiem un nepieciešamību koncentrēt resursus uz tādu risku pārvaldību, kas saistīti ar attiecīgo tirgu svārstīgumu. *BCBS-IOSCO* sistēma tika grozīta arī, lai ņemtu vērā šīs Covid-19 uzliesmojuma sekas un atliktu sākotnējās maržas prasību īstenošanu. Minētais grozījums ir jāatspoguļo īstenošanas grafikā, kas noteikts Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251. Šāda sākotnējās maržas prasību īstenošanas termiņa papildu pagarināšana nozīmētu, ka darījumu partneriem, kam atvasināto instrumentu, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, nosacītā vidējā kopsumma pārsniedz 50 miljardus euro, sākotnējās maržas prasības tiktu piemērotas no 2021. gada 1. septembra un darījumu partneriem, kam atvasināto instrumentu, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, nosacītā vidējā kopsumma pārsniedz 8 miljardus euro, sākotnējās maržas prasības tiktu piemērotas no 2022. gada 1. septembra.

(7) Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251 ir noteikti divpusējās maržas prasības piemērošanas atliktie datumi attiecībā uz ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti un kuri noslēgti starp darījumu partneriem, kuri ietilpst vienā grupā, un ja viens darījumu partneris veic uzņēmējdarbību trešā valstī, bet otrs darījumu partneris veic uzņēmējdarbību Savienībā. Minētā piemērošanas datuma atlikšana bija nepieciešama, lai nodrošinātu, ka šādiem ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem netiek piemērotas divpusējās maržas prasības, pirms tiek pieņemts Regulas (ES) Nr. 648/2012 13. panta 2. punktā paredzēts īstenošanas akts. Neraugoties uz darbu, kas ieguldīts, lai izanalizētu trešo valstu jurisdikcijas, attiecībā uz kurām īstenošanas akts var būt lietderīgs, attiecībā uz ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, līdz šim ir pieņemti tikai divi īstenošanas akti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 13. panta 2. punktu. Tāpēc divpusējās maržas prasības piemērošana grupas iekšējiem ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, būtu jāatliek vēlreiz, lai izvairītos no netīšas nelabvēlīgas ekonomiskās ietekmes, ko minētā atbrīvojuma termiņa beigas radītu Savienības uzņēmumiem.

(8) Lai izvairītos no tirgus sadrumstalotības un pasaules mērogā nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus darījumu partneriem, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, starptautiskā regulējuma konverģence būtu jānodrošina arī attiecībā uz riska pārvaldības procedūrām, ko piemēro citām ārpusbiržas atvasināto instrumentu klasēm, uz kurām līdzvērtīgas maržas prasības neattiecas. Konkrēti, atzīstot to, ka dažās jurisdikcijās uz individuālu akciju kapitāla vērtspapīru iespējas līgumiem un indeksa iespējas līgumiem līdzvērtīgas maržas prasības neattiecas un ir maz ticams, jo īpaši pašreizējā kontekstā, ka minētās jurisdikcijas drīzumā virzīsies uz lielāku regulējuma

konverģenci attiecībā uz minētajiem produktiem, tiem piemērojamās procedūras ieviešana būtu vēlreiz jāpagarina. Minētajam pagarinājumam būtu jādod laiks pārraudzīt regulatīvās norises citās jurisdikcijās un būtu jānodrošina, ka Savienībā ir ieviestas atbilstīgas prasības, lai mazinātu darījumu partneru kredītrisku attiecībā uz šādiem līgumiem, vienlaikus izvairoties no regulējuma arbitrāžas.

(9) Apvienotā Karaliste 2020. gada 1. februārī kļuva par trešo valsti, un no 2020. gada 31. decembra Savienības tiesību akti Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā vairs nebūs piemērojami. Regulā (ES) Nr. 648/2012 noteiktā prasība veikt nodrošinājuma apmaiņu attiecībā uz ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuriem tīrvērti neveic centrālais darījumu partneris (*CCP*), neparedz iespējamību, ka dalībvalsts izstājas no Savienības. Problēmas, ar kurām saskaras tās ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumslēdzējas puses, kuru darījumu partneri veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, tieši izriet no notikuma, kas nav to kontrolē, un var nostādīt tās neizdevīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar citiem darījumu partneriem Savienībā. Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251 atkarībā no līgumu darījumu partneru kategorijas ir noteikti dažādi piemērošanas datumi procedūrām, kuru mērķis ir veikt nodrošinājuma apmaiņu ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti. Darījumu partneri nevar paredzēt Apvienotajā Karalistē uzņēmējdarbību veicoša darījumu partnera statusa izmaiņas vai to, kādā mērā šāds darījumu partneris varēs turpināt sniegt konkrētus pakalpojumus darījumu partneriem, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā.

(10) Lai risinātu šo situāciju, darījumu partneri var izlemt pārjaunot līgumu, aizstājot Apvienotajā Karalistē uzņēmējdarbību veicošu darījumu partneri ar darījuma partneri kādā dalībvalstī. Pirms Regulas (ES) Nr. 648/2012 un Deleģētās regulas (ES) 2016/2251 piemērošanas sākuma ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumu, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, darījumu partneriem nebija pienākuma veikt nodrošinājuma apmaiņu, un tāpēc divpusēji darījumi netika nodrošināti vai tika nodrošināti brīvprātīgi. Ja darījumu partneriem tiktu noteikts pienākums līgumu pārjaunošanas rezultātā veikt nodrošinājuma apmaiņu, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības, var gadīties, ka otrs darījumu partneris nevar piekrist pārjaunojumam. Lai nodrošinātu netraucētu tirgus darbību un vienlīdzīgus konkurences apstākļus starp darījumu partneriem, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, darījumu partneriem būtu jāspēj Apvienotajā Karalistē uzņēmējdarbību veicošus darījumu partnerus aizstāt ar darījumu partneriem dalībvalstī bez pienākuma veikt nodrošinājuma apmaiņu attiecībā uz šiem pārjaunotajiem līgumiem.

(11) Turklāt darījumu partneriem būtu jādod pietiekami daudz laika, lai aizstātu savus darījumu partnerus, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē. Tādēļ uz vēlāku laiku būtu jāpārceļ datums, no kura saistībā ar attiecīgo līgumu pārjaunošanu var tikt izraisīta nodrošinājuma apmaiņas prasības piemērošana.

(12) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Deleģētā regula (ES) 2016/2251.

(13) Šī regula ir balstīta uz regulatīvo tehnisko standartu projektu, ko Komisijai iesniegušas EUI.

(14) Grozījumi Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251 ir šaura tvēruma pielāgojumi spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā atbilstoši starptautiskajām norisēm. Ņemot vērā grozījumu šauro tvērumu un jautājuma steidzamību, būtu nesamērīgi, ja EUI rīkotu atklātu sabiedrisko apspriešanu vai analīzi par iespējamām saistītajām izmaksām un ieguvumiem. EUI tomēr ir

pieprasījušas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 ([3]) 37. pantu izveidotās Banku nozares ieinteresēto personu grupas atzinumu, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1094/2010 ([4]) 37. pantu izveidotās Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas nozares ieinteresēto personu grupas un Aroda pensiju nozares ieinteresēto personu grupas atzinumu un saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1095/2010 ([5]) 37. pantu izveidotās Vērtspapīru un tirgu nozares ieinteresēto personu grupas atzinumu.

(15) Ir jāpanāk, ka tirgus dalībniekiem pēc iespējas drīz ir nodrošināta juridiskā noteiktība, lai tie varētu pienācīgi sagatavoties to Regulas (ES) Nr. 648/2012 prasību izpildei, kuru piemērošanu ietekmēs šī deleģētā regula, jo īpaši attiecībā uz prasībām, kuru pašreizējais piemērošanas termiņš strauji tuvojas. Tādēļ šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Deleģētajā regulā (ES) 2016/2251

Deleģēto regulu (ES) 2016/2251 groza šādi:

(1) regulā iekļauj šādu 31.a pantu:

"31.a pants

Procedūra attiecībā uz regulētā tirgū netirgotiem ārvalstu valūtas nākotnes darījumiem, par kuriem norēķinās ar fizisku piegādi, un ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumiem, par kuriem norēķinās ar fizisku piegādi

Atkāpjoties no 2. panta 2. punkta, darījumu partneri savās riska pārvaldības procedūrās var paredzēt, ka mainīgās maržas nav jāsniedz vai jāiekasē attiecībā uz regulētā tirgū netirgotiem ārvalstu valūtas nākotnes līgumiem, par kuriem norēķinās ar fizisku piegādi, un ārvalstu valūtas mijmaiņas līgumiem, par kuriem norēķinās ar fizisku piegādi, ja viens no darījumu partneriem nav iestāde, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 (*) 4. panta 1. punkta 3) apakšpunktā, vai nebūtu uzskatāms par šādu iestādi, ja tas veiktu uzņēmējdarbību Savienībā.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).";

(2) Deleģētās regulas (ES) 2016/2251 35. pantu aizstāj ar šādu:

"35. pants

Pārejas noteikumi

Regulas (ES) Nr. 648/2012 11. panta 3. punktā minētie darījumu partneri var turpināt piemērot riska pārvaldības procedūras, kas pastāvēja 2021. gada 18. februārī, attiecībā uz ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti un kuri noslēgti vai pārjaunoti laikā no 2012. gada 16. augusta līdz attiecīgajiem šīs regulas piemērošanas sākuma datumiem.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1094/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/79/EK (OV L 331, 15.12.2010., 48. lpp.).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1095/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).

Regulas (ES) Nr. 648/2012 11. panta 3. punktā minētie darījumu partneri var turpināt piemērot riska pārvaldības procedūras, kas pastāvēja 2021. gada 18. februārī, arī attiecībā uz ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti un kuri atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

a) ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumi, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, ir noslēgti vai pārjaunoti vai nu pirms šīs regulas attiecīgajiem piemērošanas sākuma datumiem, kas noteikti šīs regulas 36., 37. un 38. pantā, vai arī pirms 2021. gada 18. februāra, atkarībā no tā, kurš datums ir agrāk;

b) ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumi, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, tiek pārjaunoti tikai tādēļ, lai darījumu partneri, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, aizstātu ar darījumu partneri, kas veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī;

c) ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumi, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, tiek pārjaunoti laikā no 2021. gada 1. janvāra līdz vienam no turpmāk minētajiem datumiem, atkarībā no tā, kurš datums ir vēlāk:

i) šīs regulas 36., 37. un 38. pantā noteiktie attiecīgie piemērošanas sākuma datumi; vai

ii) 2022. gada 1. janvāris.";

(3) regulas 36. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu groza šādi:

i) punkta e) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"e) no 2021. gada 1. septembra, – ja abiem darījumu partneriem vai grupām, pie kurām tie pieder, katrai atvasināto instrumentu, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, nosacītā vidējā kopsumma pārsniedz EUR 50 miljardus;";

ii) pievieno šādu apakšpunktu:

"f) no 2022. gada 1. septembra, – ja abiem darījumu partneriem vai grupām, pie kurām tie pieder, katrai atvasināto instrumentu, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti, nosacītā vidējā kopsumma pārsniedz EUR 8 miljardus.";

b) panta 2. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) no 2022. gada 30. jūnija, ja attiecībā uz konkrēto trešo valsti nav pieņemts lēmums par līdzvērtību saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 13. panta 2. punktu minētās regulas 11. panta 3. punkta piemērošanas nolūkā;";

(4) regulas 37. panta 3. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) no 2022. gada 30. jūnija, ja attiecībā uz konkrēto trešo valsti nav pieņemts lēmums par līdzvērtību saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 13. panta 2. punktu minētās regulas 11. panta 3. punkta piemērošanas nolūkā;";

(5) regulas 38. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Atkāpjoties no 36. panta 1. punkta un 37. panta, attiecībā uz visiem ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, kuru tīrvērte tiek veikta necentralizēti un kuri ir individuālu akciju kapitāla vērtspapīru iespējas līgumi vai indeksa iespējas līgumi, pantus, kas minēti 36. panta 1. punktā un 37. pantā, sāk piemērot no 2024. gada 4. janvāra.".

2. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2020. gada 21. decembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN